

Koncepció a 21. századi magyar népegészségügy megújítására: Lalonde megközelítésének újragondolása [A concept for renewing public health in Hungary in the 21st century: rethinking Lalonde's perspective]

*Dr. Vitrai József, Multidiszciplináris Egészség és Jólét Folyóirat;
Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület; Széchenyi István Egyetem,
Egészség- és Sporttudományi Kar, Szülészeti és Nőgyógyászati Tanszék, Győr;
MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport
vitrai.jozsef@gmail.com*

Kulcsszavak [Keywords]: népegészségügy; rendszerszemlélet; részvételiség [Public health; systems thinking; participation]

Absztrakt

2022 végén különböző tudományos háttérrel rendelkező szakemberek a Népegészségügy 3.0 Egyesület felkérésére egy multidiszciplináris munkacsoportot alapítottak, hogy koncepciót dolgozzanak ki a hazai népegészségügy megújításához. A dokumentum szakmai véleményeztetése után véglegesített koncepciót a következő év végén tette közzé az Egyesület.

A koncepció kidolgozásához a szerzők áttekintették a hazai és nemzetközi tapasztalatokat és trendeket, megfogalmazták a koncepció elkészítésekor követendő alapelveket, és felvázoltak egy jövőképet. A lakosság egészségét döntően meghatározó, 12 tényező hatásrendszerét elemezve, illetve a hazai népegészségügy problémáit figyelembe véve megállapították, hogy öt célterületen az egészségügyi rendszer, a média, a döntéshozók, a köznevelés és a szakemberképzés területén érdemes beavatkozni. A célrendszerhez illeszkedően felvázolták a fő beavatkozási irányokat: A) korszerű szemléletnek megfelelő képzési anyagok kidolgozása, képzések megvalósítása; B) országos népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése, kiterjesztése; C) kommunikációs kampányok megvalósítása; D) országos, köztes és helyi szintű egészségkoalíciók kezdeményezése, szakmai támogatása; E) beavatkozásokhoz illeszkedő szabályozási környezet kialakítása.

Összefoglalva: a koncepció két alapvetően új megközelítésre, a rendszerszemléletre és a részvételiségre épül. A népegészségügy célcsoportjának kizárólag a közösségeket tekinti, az egyénekre irányuló egészségmegőrzést, -fejlesztést és betegségmegelőzést az egészségügyi ellátás hatáskörébe utalja. A változtatások megvalósítói az érintettek képviselőiből álló egészségkoalíciók, amelyeket céljaik eléréséhez a népegészségügyi szervezetek szaktudással támogatnak. A népesség egészségének javítását célzó tevékenységek finanszírozása elsősorban a közösség saját, illetve a közösség által megszerezhető forrásokból történik, és így az államra döntően a népegészségügyi szervezeteknek az

egészségkoalíciók szakmai támogató tevékenységéhez szükséges anyagi források biztosítása járul.

Abstract

At the end of 2022, at the request of the Public Health 3.0 Association, a multidisciplinary working group of experts with different scientific backgrounds was set up to develop a concept for the renewal of public health in Hungary. The concept, finalized after peer review, was published at the end of the following year.

To develop the concept, the authors reviewed national and international experiences and trends, formulated the principles to be followed in its preparation, and outlined a vision for the future. By analysing the impact of 12 factors that have a major impact on the health of the population and taking into account the problems of public health in the country, they identified five target areas for intervention: the health system, the media, decision-makers, public education, and training of professionals.

In line with the target system, the main lines of intervention were outlined: A) Development of training materials and implementation of training courses in line with modern approaches; B) Development and expansion of the national public health institutional system; C) Implementation of communication campaigns; D) Initiation and professional support of health coalitions at national, intermediate and local level; E) Development of a regulatory environment appropriate to the interventions.

To sum up, the concept is based on two fundamentally new approaches: a systems approach and a participatory approach. It sees communities as the sole target of public health and places health promotion, and disease prevention for individuals within the remit of health care. The agents of change are health coalitions of stakeholders, supported by the expertise of public health organizations to achieve their objectives. Activities to improve the health of the population are financed mainly from the community's resources or from resources raised by the community, and the State is therefore mainly responsible for providing the public health organizations with the financial resources needed to support the health coalitions' professional activities.

Köszönetnyilvánítás [Acknowledgement]

Az előadás elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja támogatta. [This presentation was supported by the Research Programme for Public Education Development of the Hungarian Academy of Sciences under Grant number SZKF-19/2021.]